

Werkinstructie

Thuisisolatie bij coronabesmetting tijdens Kraambed

Doel

Deze werkinstructie is bedoeld om kraamverzorgenden en de pasgeborene te beschermen tegen coronabesmetting tijdens de werkzaamheden bij een (mogelijk) besmette kraamvrouw of een gezinslid. Thuisisolatie vindt alleen plaats in overleg met de verloskundige.

1. Voorwaarden voor aanvang van kraamzorg in een besmette situatie

Voor de kraamverzorgende

- Werkgever draagt zorg voor het aanbieden van beschermende middelen en instructie van het gebruik hiervan ([zie werkinstructie aan- en uittrekken beschermende kleding: https://bogeboortezorg.nl/wp-content/uploads/NHG-praktijkaart-aan- en uittrekken beschermingsmiddelen.pdf](https://bogeboortezorg.nl/wp-content/uploads/NHG-praktijkaart-aan-en-uitrekken-beschermingsmiddelen.pdf)).
 - Het geven van instructies en het oefenen met het gebruik van beschermende middelen, zijn essentieel voor het goed gebruiken van de beschermende middelen.
 - De beschermende materialen worden per kraamgezin in een box aan de kraamverzorgende overhandigd. Deze box dient minimaal 10 sets te bevatten (8 dagen zorg en 2 reserve).
 - Indien mogelijk de box bij de kraamverzorgende achter in de auto zetten, zodat bij aanvang van elke zorgdag een schone set gepakt kan worden.
 - Extra handschoenen, liefst doos anders een afgesloten etui, gaan wel mee het gezin in.
- Bij thuisisolatie wordt de volledige woning aangemerkt als besmet gebied.
- De toetredingsruimte voor de kraamkamer, in de meeste gevallen de hal, wordt gebruikt als 'sluis' (zie punt 7: waaraan moet een sluis voldoen).
- Er wordt zorg in één kamer liefst aansluitend aan de 'sluis' geboden. Sluis maken dicht bij de uitgang. Zo voorkom je het aanraken van de omgeving na het uitdoen van de PBM (persoonlijk beschermende middelen)
- Bij aanwezigheid van twee toiletten, kraamvrouw gebruik laten maken van één toilet. Het liefst op dezelfde etage als de kraamkamer.
- Direct lichamelijk contact met de besmette kraamvrouw en de pasgeborene moet worden beperkt tot controles en hulp bij borstvoeding.
- Alleen de noodzakelijke zorg wordt geboden in een zo kort mogelijk tijdsbestek (max. 3 uur) Voorlichting en instructie waar mogelijk op afstand (bijvoorbeeld via beeldbellen)
- Er wordt geen zorg geboden aan andere gezinsleden dan de kraamvrouw en pasgeborene.

Voor de cliënt

- Instructies over hygiëne:
 - Standaard corona-hygiëne zoals: geen handen schudden, niezen in elleboog, snuiten in tissue en afstand houden
 - Voor en na het aanraken van de pasgeborene handen wassen.
 - Chirurgisch mondneusmasker **type II** dragen als kraamzorg aanwezig is en bij minder dan 1,5 meter afstand van de pasgeborene.
- De 'sluis' dient zoveel mogelijk leeggehaald te zijn. Geen jassen, kinderwagens e.d.
- De cliënt dient zorg te dragen voor een afvalbak in de 'sluis' met afvalzakken.
- De cliënt dient een pedaalemmer met afvalzakken te plaatsen op de kamer waar de kraamvrouw en de pasgeborene verzorgd worden.
- De pasgeborene dient, met instructie van de kraamverzorgende, zoveel mogelijk door kraamvrouw of partner zelf verzorgd te worden en de hygiënische maatregelen moeten opgevolgd worden.
- Oppervlaktes die vaak aangeraakt worden schoonmaken en zo mogelijk desinfecteren.
- Kraamzorg kan gegeven worden, zolang de pasgeborene geen ziekteverschijnselen heeft.
- Bed van de pasgeborene 1,5 meter van de (mogelijk) besmette moeder zetten.

2. Onder noodzakelijke zorg worden de volgende handelingen verstaan

- Het verrichten van de controles van kraamvrouw en pasgeborene.
- Het geven van instructies aan de kraamvrouw en haar partner indien deze aanwezig is.
- Het ondersteunen bij en voorlichting geven over de (borst)voeding, zie ook aparte instructies borstvoeding. Zorgdragen voor de extra lichamelijke hygiëne, het kraambed en babybed.

Let op!

Pasgeborene wordt op het aankleedkussen gewassen en gaat dus niet in bad! Dit om het nat worden van beschermende kleding te voorkomen. Om diezelfde reden dient de kraamvrouw zelfstandig te kunnen douchen. Is zij te ziek, dan wordt zij op bed gewassen.

Verder wordt het (baby)bed indien nodig verschoond (beddengoed op 60 graden wassen). Partner of aanwezig gezinslid dient zorg te dragen voor de was, strijk e.d.

- Het met handschoenen aan huishoudelijk reinigen van het sanitair dat gebruikt wordt door de kraamvrouw, daarna afnemen met alcohol > 60% of met bleekwater. (instructie zie: <https://www.kckz.nl/overige-berichten/meest-gestelde-vragen-over-de-werkwijze-tijdens-de-coronacrisis/>)
- Het huishoudelijk reinigen van alle oppervlaktes en spullen die vaak aangeraakt worden zoals deurkrukken, telefoons, commode etc. in de ruimte waar de kraamvrouw zich bevindt, daarna afnemen met alcohol > 60% (indien mogelijk, niet alle oppervlakken kunnen tegen alcohol) of bleekwater (zie instructie: <https://www.kckz.nl/overige-berichten/meest-gestelde-vragen-over-de-werkwijze-tijdens-de-coronacrisis/>)
- Rapportage in het kraamdossier en aan de verloskundige.
- Het geven van instructies aan de kraamvrouw en partner. Bij voorkeur zo min mogelijk contactmomenten, dus beperk contact met de partner en kies voor alternatief van instructie en voorlichting op afstand door bijvoorbeeld beeldbellen.
- Het geven van Gezondheidsvoorlichting en Advies (GVA)

3. Benodigdheden

Voor de kraamverzorgende, de volgende spullen:

In de sluis:

- Handalcohol
- Doos niet-steriele handschoenen
- Alcohol 70%
- Doos tissues (om spatbril, unster, etc. schoon te maken)
- Vuilniszak voor vieze kleding

Tijdens zorg:

- (Werk)Kleding gewassen op 60 graden
 - Indien meerdere gezinnen: werkkleding per gezin
 - Indien kleding niet verwisselbaar tussen gezinnen: 10 x disposable schort met lange mouwen per gezin (per dag 1 meenemen)
- Minimaal chirurgisch **mondneusmaskers IIR op doos (of FFP-1)** x10 voor kraamverzorgende (per dag 1 meenemen)
- **Bij voorkeur mondneusmaskers voor de cliënte (ouders bij voorkeur zelf laten regelen, anders per dag minimaal 1 meenemen)**
- Spatbril

4. Voorbereiding door het kraamgezin

- Hal/toetredingsruimte leeghalen
- Afvalbak met zakken neerzetten in sluis
- Afvalbak plaatsen op kraamkamer, bij voorkeur met voetpedaal
- Zorgen voor mondneusmaskers **type II**

5. Werkwijze

Voorafgaand aan de zorg:

- Kraamverzorgende informeert de betreffende cliënt over de voorbereidingen: het leeghalen van de toetredingsruimte van de kraamkamer (creëren 'sluis') en het plaatsen van een afvalbak in hal en kraamkamer en de noodzaak voor gebruik van mondneusmaskers.
- Ontvangt de kraamverzorgende de box met beschermende middelen en de nodige instructie.

Tijdens de zorg:

- Informeert de kraamverzorgende de kraamvrouw:
 - Huid-op-huidcontact tussen moeder (of partner) en kind is mogelijk mits de hygiënische maatregelen worden opgevolgd.
 - Kraamvrouw (of partner) draagt een chirurgisch mondneusmasker (mits beschikbaar maar in ieder geval als de kraamverzorgende aanwezig is) tijdens het contact met de pasgeborene.
 - Kraamvrouw wast en/of desinfecteert haar handen voor en na het contact.
 - Dat bij alarmsymptomen van de pasgeborene direct contact moet worden opgenomen met de verloskundige
 - koorts (> 38,0 graden),
 - ondertemperatuur (<36.5 graden),
 - ademhalingsproblemen (o.a. kortademigheid),

- verminderd drinken en suf zijn.

6. Uitvoeren zorg

Voorafgaande aan de zorg

De kraamverzorgende:

- Draagt uit hygiëne-oogpunt een uniform dat op 60 graden gewassen kan worden en heeft thuis al zo goed mogelijk de handen gewassen.
- Eigen kraamspullen zoals thermometer worden niet meegenomen naar gezin.
- Unster wordt alleen gebruikt met hydrofiel luier en geen hangmatje. Unster wordt na gebruik en in de sluis met alcohol gereinigd.
- Voor het tellen van de pols door ouders een klok met secondewijzer in de ruimte laten zetten of de ouders de secondeteller van telefoon aan laten zetten, zonder zelf de telefoon aan te raken.
- Zorgt bij aankomst bij het gezin dat zij 1 set beschermende materialen (masker, bril, zo nodig schort), de doos handschoenen, de handalcohol, de alcohol 70%, de tissues en het masker voor de cliënt bij zich heeft.
- Plaatst bij binnenkomst de handschoenen, handalcohol, alcohol 70% en tissues in de 'sluis' Deze blijven hier gedurende de kraamperiode staan en mogen niet worden aangeraakt door gezinsleden. (uitdaging!).
- Laat persoonlijke spullen in de 'sluis', ook je telefoon.
- Controleert of afvalbakken zijn geplaatst.
- Reinigt handen zorgvuldig met handalcohol.
- Kleedt zich hierna aan/om conform de **werkinstructie aan- en uittrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen**.¹
- Voorziet de kraamvrouw/of het zieke gezinslid van een mondmasker en laat de handen wassen.

Tijdens de zorg voor de kraamverzorgende:

- Advies: werk van schoon naar vies. Verzorg zoveel mogelijk eerst de pasgeborene, help daarna bij de borstvoeding en doe daarna de controles van de moeder. Als laatste handeling schoonmaken zoals bed verschonen.
- Wisselt na lichamelijk contact met de kraamvrouw of pasgeborene van handschoenen. Dit gebeurt bij voorkeur in de 'sluis'.
- Probeert onderweg van kraamkamer naar 'sluis' niets meer aan te raken en deuren zoveel mogelijk met de elleboog te openen. Trekt handschoenen binnenstebuiten uit, gebruikt de afvallemmer in de 'sluis', reinigt handen met handalcohol en trekt schone handschoenen aan.
- Zorg dat de beschermende kleding niet nat wordt!
- Voer beschermd, in een aaneengesloten periode, de noodzakelijke zorg bij kraamvrouw en pasgeborene uit, zoals hierboven beschreven.
- Trekt conform werkinstructie de beschermkleding uit in de 'sluis'. (Werk)kleding dient te worden uitgetrokken volgens hygiëneprotocol in de 'sluis' en in een vuilniszak gestopt te worden. De kleding thuis op 60 graden wassen. Mochten kraamverzorgenden in eigen kleding werken (welke op 60 graden gewassen kan worden) en zorg moeten leveren in 2 gezinnen per dag, dan dienen zij zich tussendoor van nieuwe kleding te voorzien.
- Reinigt de spatbril met alcohol >60% en neemt deze bij vertrek mee.
- Reinigt de handen met handalcohol en verlaat de woning.

¹ https://bogeboortezorg.nl/wp-content/uploads/NHG-praktijkaart_aan-en_uittrekken_beschermingsmiddelen.pdf

- Om de stand van zaken door te geven neemt de kraamverzorgende contact op met de verloskundige als mogelijk in het bijzijn van het gezin, door de kraamvrouw of de partner te laten bellen en het gesprek op de speaker te zetten.
- Indien tussentijds contact met de verloskundige noodzakelijk is, laat de kraamverzorgende een gezinslid bellen en de boodschap doorgeven, het gesprek op de speaker zetten of een beeldgesprek aanzetten.

7. Sluis

Waarom moet de sluis voldoen:

1. De ruimte moet groot genoeg zijn om je om te kleden en je beschermende materialen kwijt te kunnen. Er moeten weinig losse spullen staan, zodat je zo min mogelijk van de omgeving aanraakt.
2. De ruimte mag niet vochtig zijn.
3. Je moet je kunnen omkleden en je moet je beschermende materialen veilig kunnen neerleggen en wegleggen.
4. De ruimte mag gebruikt worden door anderen, maar liever niet in de uren dat de kraamverzorgende aanwezig is.
5. De kraamkamer en de sluis is zoveel mogelijk afgesloten van elkaar. (liefst door een deur, maar kan bij 1 kamerwoning ook een schot zijn)
6. De sluis zit tussen de ingang van de woning en de kraamkamer.

Tip

In de 'sluis' is geen mogelijkheid tot het wassen van handen. Gedurende de zorg zal dit dan ook niet mogelijk zijn en is het dragen van handschoenen en het reinigen met handalcohol ons enige alternatief. Wellicht is het mogelijk om na het verlaten van de woning je handen op een andere plek te wassen of gebruik vochtige doekjes. Soms is er in de hal een WC waar je je handen kan wassen. Maar dan moet er na elke wasbeurt een schone handdoek klaarliggen, of moeten er tissues klaarliggen om handen af te drogen. Handen daarna met alcohol schoonmaken.

NB. Gezien de verscheidenheid in woningen is het niet altijd mogelijk om exact volgens bovenstaande instructie te werken. In die situatie wordt er een beroep gedaan op het gezonde verstand.